

ป ฏิ ป ท า
ข อ ง ผู้ ใ ป ก ่ ด เ ป น เ ป ร ต

ดูก่อนสารีบุตร เราย่อมรู้จักซึ่งเปตติวิสัย ทางไปสู่เปตติวิสัย
และปฏิบัติอันจะยังสัตว์ให้ถึงเปตติวิสัย
อนึ่ง สัตว์ผู้ดำเนินประการใด เบื้องหน้าแต่ตายเพราะกายแตก
ย่อมเข้าถึงเปตติวิสัย เราย่อมรู้ชัดซึ่งประการนั้นด้วย

ปฏิบัติของ ผู้ไปเกิดเป็นเปรต

๑๕๓

จิตใจของเราจำเป็นต้องชำระล้างให้สะอาดบริสุทธิ์ ด้วยการสวดมนต์เจริญภาวนา ก็เหมือนกับร่างกายเราที่ต้องใช้อยู่ทุกวัน มีความจำเป็นจะต้องชำระล้างให้สะอาดด้วยน้ำที่สะอาด พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงสั่งสอนให้พุทธบริษัทเจริญภาวนาอยู่ในหนทางสายกลาง ให้เราเห็นความสำคัญของการฝึกฝนใจว่า ใจที่ผ่องใสย่อมเป็นเหตุนำสุขมาให้ ใจที่ผ่องใสเป็นทางมาแห่งมหากุศล เป็นเครื่องนำสัตว์โลกทั้งหลายไปสู่สุคติภูมิ และนำทุกชีวิตไปสู่เป้าหมายอันสูงสุด คือการบรรลุมรรคผลนิพพาน ดังนั้นวันเวลาที่ผ่านไป เราควรชำระล้างทั้งสรีระร่างกายและจิตใจให้สะอาดควบคู่กันไปพร้อมๆ กัน

มีวาระพระบาลีที่ปรากฏใน มหาสิหนาทสูตร ว่า

“ดูก่อนสารีบุตร เราย่อมรู้จักซึ่งเปตติวิสัย ทางไปสู่เปตติวิสัย และปฏิบัติอันจะยังสัตว์ให้ถึงเปตติวิสัย อนึ่ง สัตว์ผู้ดำเนินประการใด เบื้องหน้าแต่ตายเพราะกายแตก ย่อมเข้าถึงเปตติวิสัย เราย่อมรู้ชัดซึ่งประการนั้นด้วย

ดูก่อนสารีบุตร เราย่อมกำหนดรู้ใจของบุคคลบางคนในโลกนี้ด้วยใจอย่างนี้ว่า บุคคลนี้ปฏิบัติอย่างนั้น ดำเนินอย่างนั้น และขึ้นสู่หนทางนั้นแล้ว เบื้องหน้าแต่ตายเพราะกายแตก จักเข้าถึงเปตติวิสัย โดยสมัยต่อมา เราย่อมเห็น

ปฏิบัติทาของ ผู้ไปเกิดเป็นเปรต

๑๕๘

**บุคคลนั้น เบื้องหน้าแต่ตายเพราะกายแตกเข้าถึงแล้วซึ่ง
เปตติวิสัย เสวยทุกขเวทนาเป็นอันมาก ด้วยทิพยจักขุอัน
บริสุทธิ์ล่งจักษุของมนุษย์”**

การเห็นเรื่องราวความเป็นไปของเปรต และปฏิบัติทาของ
ผู้ที่จะไปบังเกิดเป็นเปรตของพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้น มีความ
แจ่มแจ้งชัดเจนมาก ท่านอุปมาเหมือนต้นไม้ที่เกิดในพื้นที่ลุ่มๆ
ดอนๆ มีเงาโปร้งไม่คอยเป็นประโยชน์ต่อผู้มาอาศัย ชายหนุ่ม
คนหนึ่งซึ่งมีเนื้อตัวถูกความร้อนแผดเผา เหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า
จากการเดินทาง มีความหิวกระหาย เดินทางหาต้นไม้เพื่อเป็น
ที่พักระหว่างทาง คนตาดีเห็นเขาแล้ว รู้ว่ามีต้นไม้ต้นหนึ่งพอจะ
เป็นที่พักให้อาศัยได้บ้าง ก็มีใจกรุณาแนะนำว่า “พอมหาจำเริญ
ถ้าท่านเดินไปทางนี้ จักไปถึงต้นไม้ซึ่งพอจะเป็นที่พักอาศัยของ
ท่านได้บ้าง” เมื่อหนุ่มพเนจรเดินตามทางที่คนตาดีบอก ในไม่ช้า
ก็ถึงต้นไม้้นตามคำบอกเล่าทุกอย่าง

พระพุทธองค์ก็เช่นเดียวกัน ทรงเห็นผู้ทำบาปอกุศลไว้
ในโลกนี้ แล้วเห็นเลยไปอีกว่า ชีวิตหลังความตายของเขาต้อง
ไปเสวยทุกข์ทโชนบ้าง เช่นเข้าถึงเปตติวิสัย เสวยทุกขเวทนา
ในเปตโลก เพราะพระองค์ทรงมีทิพยจักขุอันบริสุทธิ์ เกินกว่า
จักขุของมนุษย์สามัญทั่วไป เพียงแต่ยังไม่จำเป็นที่จะนำมาบอก

ปฎิปทาของผู้ไปเกิดเป็นเปรต

๑๕๕

เล่าทั้งหมด คำสอนที่พระองค์ทรงนำมาแสดงนั้น เหมือนใบไม้ในกำมือ ซึ่งก็เพียงพอที่จะทำให้พุทธบริษัทสามารถช่วยเหลือตัวเองให้หลุดพ้นจากทุกข์ได้ ส่วนที่ยังไม่นำออกแสดง เป็นเหมือนใบไม้ในป่าซึ่งมีมากมายมหาศาล

*มีเรื่องเล่าว่า ในสมัยพุทธกาล ครั้งหนึ่งพระพุทธองค์ประทับอยู่ที่วัดเวฬุวัน กรุงราชคฤห์ รุ่งอรุณของวันหนึ่ง พระมหาโมคคัลลานะครองผ้าเรียบร้อยแล้ว ก็ถือบาตรเข้าไปชักชวนพระลักขณเถระเพื่อไปบิณฑบาตด้วยกันในกรุงราชคฤห์ ในขณะที่พระเถระทั้งสองลงจากภูเขาคิชฌกูฏนั้น พระมหาโมคคัลลานะผู้มีทิพยจักขุได้แสดงอาการยิ้มขึ้นในที่แห่งหนึ่ง

พระลักขณเถระแปลกใจ จึงได้ถามว่า “ท่านผู้มีอายุอะไรหนอ เป็นเหตุให้ท่านแสดงอาการยิ้มแย้มขึ้นมา” พระมหาโมคคัลลานะบอกว่า “เวลานี้ ไม่ใช่เวลาที่จะเฉลยปัญหาข้อนี้ขอท่านจงถามผมในสำนักของพระบรมศาสดาเถิด” แล้วก็ออกเดินทางเพื่อเข้าไปบิณฑบาตในกรุงราชคฤห์ ครั้นกลับจากบิณฑบาตและฉันภัตตาหารเรียบร้อยแล้ว พระเถระทั้งสองพากันไปเข้าเฝ้าพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เมื่อถวายบังคมและนั่งในที่

ปฎิปทาของผู้ไปเกิดเป็นเปรต

๑๖๐

ที่สมควรแล้ว พระลักษณะตระเห็นว่าเป็นโอกาสเหมาะ จึงได้ถามพระมหาโมคคัลลานเถระต่อเบื้องพระพักตร์ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอีกครั้งหนึ่ง พระเถระตอบว่า “เมื่อผมลงมาจากภูเขาคิชฌกูฏ พร้อมกับท่านเมื่อเช้านี้ ผมได้เห็นโครงกระดูกลอยอยู่ในอากาศ พวกแร้งบ้าง กาบ้าง นกตะกรุมบ้าง ต่างโผล่ไปตามที่ตามจิตติโครงกระดูกนั้น และโครงกระดูกนั้นสามารถส่งเสียงร้องครวญครางได้ ผมจึงคิดว่า น่าอัศจรรย์จริงหนอไม่เคยคิดเลยว่า สัตว์ที่มีรูปร่างอย่างนี้ก็มีอยู่ การได้อัตภาพเห็นปานนี้ก็มีเหมือนกัน ครั้นคิดเช่นนี้แล้ว ผมจึงได้แสดงอาการยัมขึ้น”

พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงมีพุทธปฏิภาณว่า “ดูก่อนเธอผู้เห็นภัยในวัฏสงสารทั้งหลาย สาวกของเราเป็นผู้มีจักขุหนอ สาวกของเราเป็นผู้มีญาณหนอ เพราะว่า สาวกของเราได้เห็นสัตว์เช่นนั้นได้ จักได้เป็นพยานของเรา เมื่อก่อนนี้เราก็ก็นำสัตว์ตนนั้นเหมือนกัน แต่ว่าไม่ได้พยากรณ์ไว้ เพราะหากว่าเราจะพยากรณ์สัตว์นั้นไซ้ คนบางพวกก็จะไม่ฟังเชื่อเรา ข้อที่คนทั้งหลายไม่เชื่อเรา ก็จะเป็นไปเพื่อมิใช่ประโยชน์ เพื่อความทุกข์สิ้นกาลนาน” จากนั้นพระองค์ทรงตรัสเล่าประวัติของเปรตโครงกระดูกที่พระเถระเห็นในเช้าวันนั้นว่า

ปฏิบัติของ ผู้ไปเกิดเป็นเปรต

๑๖๑

แต่ก่อนเปรตตนนั้น เกิดเป็นคนฆ่าโคอยู่ในกรุงราชคฤห์ ครั้นตายไปแล้ว ด้วยอำนาจแห่งผลกรรมนั้น จึงต้องไปเกิดเป็น สัตว์นรก ต้องหมกหม้อยู่ในมหานรกเป็นเวลานาน เมื่อพ้นจาก ทุกข์โทษในนรก ก็หลุดมาอยู่ที่อุสสทนรก ครั้นกรรมเบาบาง ก็มาอยู่ในยมโลก เมื่อหลุดจากการเป็นสัตว์นรกแล้ว ก็มาเกิด เป็นเปรตขึ้นเนื้อด้วยเศษบาปกรรมยังเหลืออยู่ ต้องเสวยทุกข์- เวทนา ดังที่ท่านโมคคัลลานะเห็นเมื่อเช้านี้

พระมหาโมคคัลลานะเถระได้ชี้ชื่อว่าเป็นอัครสาวกเบื้องซ้าย ผู้เลิศทางด้านมฤตยูมาก การไปตรวจดูความเป็นอยู่ของสัตว์ นรกหรือชาวสวรรค์จึงเป็นเรื่องปกติ และบ่อยครั้งที่ท่านเห็น เปรตด้วยตาเนื้อของท่านเอง เมื่อเห็นแล้วก็จะนำมาเล่าให้ พระบรมศาสดาฟังในท่ามกลางมหาสมาคมอยู่เป็นประจำซึ่งก็เป็น โอกาสที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะได้พยากรณ์เรื่องกฎแห่งกรรม ของสรรพสัตว์ให้พุทธบริษัทรับฟังกัน

บางวันพระเถระเห็นเปรตรูปร่างผอมโซ เอาค้อนเหล็ก ลูกแดงด้วยเปลวไฟตีกระหน่ำลงไปบนศีรษะตัวเองไม่มีว่างเว้นเลย พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงพยากรณ์ว่า ที่ต้องมาเสวยกรรมเช่นนี้ ก็เพราะเคยเป็นคนพาลล้นดานร้าย ประกอบด้วยโทสจริต ลืม คิดถึงคุณของพ่อแม่ พอโกรธขึ้นมาก็ยับยั้งชั่งใจไม่ได้ จึงเอาไม้

ปฎิปทาของผู้ไปเกิดเป็นเปรต

๑๖๒

เอามือตบตีหัวบิดามารดา ด้วยอกุศลกรรมที่ทำบาปต่อบุพการี
เช่นนี้ เมื่อสิ้นชีวิตจึงต้องมาเกิดเป็นเปรตบ้า ก้มหน้าก้มตาจะ
เอาค้อนเหล็กแดงประทัดประหารตีศีรษะตนเองอยู่เป็นนิตย์
ด้วยฤทธิ์แห่งอกุศลกรรมชักนำไปเป็นไปนั่นเอง

เรื่องของเปรตนี้ มีข้อคิดที่น่าสนใจคือ เมื่อมนุษย์ไปเกิด
เป็นเปรต ต้องเสวยความทุกข์ทรมานเพราะความอดอยากเป็น
หลัก ไม่ใช่ว่าอยู่ๆ จะไปเกิดเอง อันที่จริงการที่มนุษย์จะต้องไป
เกิดเป็นเปรตก็เพราะมีเหตุปัจจัย มีเบื้องหลังซึ่งเป็นมুমมิดของ
ชีวิตที่ได้ทำไว้ทั้งนั้น เหตุปัจจัยหรือปฏิบัติที่ทำให้สัตว์ต้องไป
เกิดในอบายภูมิ โดยเฉพาะไปเป็นเปรตนี้ ก็คือความตระหนี่
และประมาทในชีวิตไปทำอกุศลกรรมบถ ซึ่งเป็นความชั่วที่ทำ
ทางกาย วาจา และใจ อกุศลกรรมบถ ๑๐ ประการนี้ ได้แก่
ประพฤติผิดทางกายคือ ขำสั่ว ลักขโมย ประพฤติผิดในกาม
ประพฤติผิดทางวาจา ซึ่งได้แก่ เป็นคนพูดเท็จ พูดส่อเสียด
พูดคำหยาบ พูดเพ้อเจ้อ และบาปทางใจคือ โลภอยากได้ของ
คนอื่น คิดพยาบาทปองร้ายเขา คิดเห็นผิดจากทำนองคลองธรรม

เพราะฉะนั้น เมื่อเรารู้ว่าบาปธรรมเหล่านี้เป็นปฏิบัติที่
ดำเนินไปสู่ทุกข์ และเป็นทางไปสู่ความเป็นเปรตผู้ทวิโหຍ
ซึ่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงรู้ทรงเห็น และทรงเมตตานำมา

ปฏิบัติของ ผู้ไปเกิดเป็นเปรต

๑๖๓

แนะนำเราไว้แล้ว ก็ขอให้ทุกท่านได้ละเว้นบาปกรรมเหล่านี้ ให้
ประพาศกุศลธรรมคือกุศลกรรมบถ ๑๐ ซึ่งตรงกันข้ามกับ
อกุศลกรรม ชีวิตของเราจะได้ปลอดภัย การเวียนว่ายตายเกิด
ในสังสารวัฏ ควรเป็นไปเพื่อการสร้างบุญสร้างบารมีอย่างเดียว
บาปอกุศลทั้งหลายอย่าเข้าไปยุ่งเกี่ยว แต่ให้เก็บเกี่ยวเอาบุญไป
ให้ได้มากที่สุด จนกว่าจะหมดกิเลสเข้าสู่พระนิพพานกันทุกคน

